

OPONENTSKÝ POSUDEK NA BAKALÁŘSKOU PRÁCI

AUTOR PRÁCE: Vít Petru

NÁZEV PRÁCE: Popularita televizního seriálu dr. House

Bakalářská práce je mezi studentskými texty jednou z vlaštovek na poli psychologie filmu, respektive psychologie umění. Předně je tedy třeba ocenit, že se autor na toto pole vydal, protože se logicky musel potýkat s problémy v podobě chybějící tradice závěrečných prací k tomuto tématu, které vyžaduje odlišný přístup a strukturaci v porovnání s běžnými empirickými výzkumy. Za částí nedostatků, které práce obsahuje, stojí tento důvod.

Volbu tématu i vymezení hlavních cílů považuji za zajímavé a relevantní. Autor se ptá, čím je vyvolána vysoká atraktivita seriálu. Platformou je pro něj zejména kulturní psychologie. V její tradici se snaží odpověď hledat pomocí dvou přístupů – jednak rozboru samotného produktu, jednak rozboru diváckých postojů, které získal ve vlastním anketním šetření. Snahu o kombinaci obou tradic oceňuji, ačkoliv zůstala „na půl cesty“. Autor sice k rozboru seriálu přiřazuje i dominantní divácké odpovědi tam, kde jsou obě zjištění v souladu, ale ke skutečnému porovnání perspektiv nedošlo.

Práce neobsahuje tradiční teoretickou část. Základní východiska jsou nastíněna v první kapitole a následně další koncepty jsou představovány již přímo v rámci rozboru seriálu. To není na škodu, ba naopak bych takový přístup preferovala, kdyby se ovšem autorovi podařilo udržet samotný rozbor materiálu jako „figuru“. Bohužel v práci je zásadně poddimenzované přiblížení toho, jak autor postupoval při samotné analýze seriálu a diváckých odpovědí. Prezентuje až výsledky a to navíc vždy prostřednictvím nejprve představených teoretických konceptů. Výsledný dojem je takový, že k otevřené analýze materiálu nedošlo, nýbrž že si autor předem vymezil, co v materiálu chce najít. K nalezení něčeho jiného nebyl vstřícný (nebo snad byl, ale text to jasně neukazuje). Materiál pak působí spíše jako ilustrace než jako zdroj pro analýzu. Navíc je obtížné určit, nakolik některé teoretické koncepty, s nimiž se rozhodl pracovat (např. archetyp zraněného lékaře), již byly na seriál dříve aplikovány – často se zdá, že ano. Vzniká pak logicky otázka – co je v práci originálním přínosem autora?

Práce je poměrně stručná – pohybuje se na spodním limitu požadovaného rozsahu. Autor měl dostatek prostoru, a je proto škoda, že jej nevyužil k prohloubení některých témat, např. konfrontace a hlubší kritické pojednání o zvolených teoretických zdrojích nebo samotné nálezy v analyzovaném materiálu. Zajímavých postřehů, které by se k bližšímu rozpracování nabízely, obsahuje text velmi mnoho. Nosná byla jak identifikace invariant (šlo by o nich uvažovat také jako o struktuře/formě a obsahu; nalezené invarianty byly početné, vnitřně logické, bohužel ale jejich varianty zůstaly upozaděny, ačkoliv i zde by se nabízela jejich hlubší analýza, a to nejen v rámci jednotlivých invariant, ale i napříč nimi), tak identifikace konstitutivních protikladů.

Dosud nedostatečně zodpovězenou otázkou pro mě zůstává, nakolik napětí mezi protiklady (dilematičnost celého příběhu) souvisí s jeho atraktivitou. Např. autor opakovaně hodnotí dr. House jako postavu zakládající si na racionalitě, ačkoliv zároveň uznává, že v některých aspektech se naopak chová iracionálně (intuice při řešení problémů, drogy, afekty, psycho-somatický přístup k některým

případům atd.). Nalezení protikladu je cenné, ale stačí to? Nelze popsat, jak konkrétně funguje vazba mezi oběma charakteristikami?

Další otevřenou oblastí zůstal vztah reality a fikce. Na jednu stranu autor považuje za zdroj atraktivity seriálu jeho nereálnost, která skýtá kompenzační potenciál (lidé by se rádi chovali jako dr. House, ale nemohou). Ovšem na druhou stranu vidí atraktivitu v tom, že seriál představuje prosazující se společenské trendy, jako je životní styl singles (mimochodem, jedná se o velmi pěkný postřeh). Je tedy seriál reflexí reality, nebo naopak jejím popřením? V kterých aspektech, v jaké míře? Jak je možné, že napětí mezi oběma póly funguje tak dobře?

S tím souvisí i výjimečnost tohoto seriálu vůči jiným lékařským seriálům. Autor uvádí, že lékařská dramata mají často osvětovou funkci. Lékařství je dodnes tradiční profesí (ve strukturálně-funkcionalistickém pojetí), která je spojená s posláním, autonomií, prestiží atd. Expertíza je v lékařských seriálech potvrzována a využívána k otevírání i širších společenských otázek, resp. jejich řešení. Superiorita expertízy je v tomto seriálu zachována a dokonce je výrazně stavěna nad laickou nevědomost. V lékařské praxi pozorujeme dnes silný tlak na symetričtější pojetí vztahů mezi lékaři/kami a pacienty/kami, který zahrnuje požadavek informovanosti a zohledňování patientských přání. Étos seriálu je ovšem přesně opačný – skrze dr. House se na piedestal dostává tradiční pojetí expertízy jako totálně vědoucí a mocensky nadřazené. Co to říká o pojetí lékařské expertízy mezi diváky, respektive veřejností?

Po formální stránce je práce v pořádku. Je napsána stylisticky správně, čtivě, bez gramatických chyb a překlepů. Práce s literaturou je adekvátní, citační norma je používána dobře.

Závěr:

Bakalářská práce má některé nedostatky z hlediska vědecké rigoróznosti. Za hlavní považuji neobjasněnou metodologii, která vrhá pochybnosti na provedenou analýzu seriálu a zejména odpovědi z dotazníku. Navzdory tomu však práce má i nesporné kvality. Je psána s lehkostí, s citem pro materiál, se zaujetím pro netradiční téma a obsahuje řadu zajímavých postřehů.

Na základě kvality obhajoby navrhuji hodnotit známkou velmi dobře až dobře.

V Praze, 24.5.2012

PhDr. Irena Smetáčková, Ph.D.